

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณ
พรุควนเคิ่ง เป็นการศึกษาวิจัยในลักษณะเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่ง
ผลการวิจัยที่เป็นที่ยอมรับและมีความสมบูรณ์

3.1 ประชากรศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในตำบลเคิ่ง อำเภอชะอวด
จังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่ศึกษาจำนวน 11 หมู่บ้าน แล้วคัดเลือกกลุ่มประชากรตัวอย่างจาก
ครัวเรือนเกษตรกร โดยกำหนดขนาดตัวแทนของการวิจัยอย่างง่ายและใช้เกณฑ์ดังนี้ (ยูทง
ไถยวรรณ, 2544: 54)

- จำนวนประชากรมีเพียงหลักร้อยใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15-30
- จำนวนประชากรมีหลักพันใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10-15
- จำนวนประชากรมีหลักหมื่นใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5-10

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 และเมื่อได้จำนวน
ครัวเรือนแล้ว นำมาคำนวณโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Sampling) จำนวน
222 ตัวอย่าง แต่เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น กลุ่มประชากรตัวอย่าง 230 ครัวเรือน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อมูลทั่วไป
 - ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม
 - ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 - ข้อเสนอแนะ

2) การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ระดับลึก (Indepth Interview)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้เข้าใจข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งจะช่วยในการปูพื้นฐานในการทำความเข้าใจ วิเคราะห์และตีความข้อมูลต่างๆ โดยแหล่งข้อมูลเอกสารดังกล่าว ได้แก่ เอกสารท้องถิ่น เอกสารทางราชการ งานวิจัยต่างๆ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หนังสือวารสาร ตลอดจนจุลสารและสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

3.3.2 การศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม

3.3.2.1 การสำรวจ โดยจะทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็นที่จะต้องประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการสำรวจนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์ประกอบการสำรวจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3.3.2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth interview) ในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยเลือกสัมภาษณ์จากผู้อาวุโส ตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยจะใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้อง และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

3.3.2.3 การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา รวมทั้งการเข้าไปร่วมกิจกรรมและเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เป็นพื้นที่ศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

3.3.2.4 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) โดยผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกระบวนการสนทนาวิเคราะห์กลุ่มเพื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม และให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการบรรยาย รวมทั้งอาศัยวิธีการทางสถิติเบื้องต้นเช่น การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางภูมิประเทศ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยการแปลภาพถ่ายดาวเทียมและโปรแกรมทางด้านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการสังเกต การสนทนาพูดคุย การสัมภาษณ์ หรืออื่นๆ นำมาประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์เชื่อมโยงประเด็น แล้วสังเคราะห์เรียบเรียงเพื่อตอบคำถามการวิจัยให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ที่สุดในลักษณะของการสร้างองค์ความรู้จากฐานราก (Grounded Theory) โดยจะเสนอผลการศึกษาเป็นบทต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

